

forensisch psychiatrische zorg en somatische zorg: een complex samenspel

Wie zijn we?

- Dr. Femke Hanssens (psychiater)
 - PC Sint-Jan-Baptist Zelzate
 - Forensisch beleidsarts
 - Behandelend arts forensisch PVT en high-risk afdeling vrouwen
 - Psychiater Mobil Team Meetjesland
 - Ambulant psychiater
- Dr. Brecht Verbrugghe (huisarts)
 - PC Sint-Jan-Baptist Zelzate
 - Gevangenis Sint-Gillis

Wie zijn we?

- PC Sint-Jan-Baptist
 - Categorieaal ziekenhuis
 - Gerontopsychiatrie
 - Verslavingszorg
 - Forensische psychiatrie (interneringsstatuut)
 - High-risk unit vrouwen
 - Medium security
 - » Opname- en intensieve behandelafdeling
 - » Behandelafdeling LVB
 - » Behandelafdeling zedenfeiten en LVB
 - » Forensische PVT open en gesloten
 - » Forensische dagkliniek

inhoudstafel

- Casusbespreking
 - Profiel vrouwen in de forensische zorg
 - Automutilatie
 - SEO-R
 - Toepassing clozapine
- Aandachtspunten uit de praktijk omtrent somatische zorg

casusbespreking

- V, 30j
- Meerdere feiten van opzettelijke brandstichting en opzettelijke slagen en verwondingen (**in hulpverlenerscontext**)
- Internering sinds 3/2020. 1 jaar opname te PC SJB, voordien **14 jaar psychiatrische opnames** gekend.
- TIQ 57, PTSD (seksueel misbruik), reactieve hechtingsstoornis
- **SEO-R** voornamelijk fase 2.
- **Emotiedisregulatie** → ernstige **automutilatie**
- Medicamenteus beleid (psychofarmaca)
 - Akineton 2mg 1 – 1 –
 - **Clozapine 100mg 1 1 1 1**
 - Fluoxetine 20mg 1 1 - -
 - Mirtazapine 15mg - - - 1
 - Nozinan 100mg - - - 1

Vrouwen in forensische psychiatrie

- Aantal geïnterneerde vrouwen neemt toe
- Taxatie-instrumenten en veel onderzoek enkel bij mannen
- Vaak getraumatiseerd
- Belangrijke psychiatrische voorgeschiedenis met verschillende psychiatrische opnames
- Agressie naar de ander meestal in relationele context (significant verschil met geïnterneerde mannen)
- Gender responsief werken:
 - Traumabehandeling gericht op het vergroten van de weerbaarheid, aangeven van grenzen, voorkomen revictimisatie. Zelfvertrouwen, self-efficacy, coping en sociale relaties zijn aspecten die vooral voor vrouwen belangrijk zijn gebleken.
 - Empowerment: financiële zelfstandigheid, beroepskeuze, controle, autonomie
 - Indien kind(eren): opvoedvaardigheden versterken, invulling geven aan moederrol
 - Specifieke aandacht voor de rol van sociale en intieme relaties en seksualiteit

SEO

Kunnen

Wat kan iemand?

- › Mensen met VB lijken veel te kunnen
- › Welk gedrag zien we?
- › Basis: cognitief en adaptief functioneren

Gevaar

- › Kans op onder of overschatting
- › Meer probleemgedrag, agressie, faalervaringen, ontreddering, ...
- › Langere behandeling
- › Schade

Aankunnen

Wat kan iemand aan

- › Niet omdat ze iets kunnen, ze dit ook aankunnen
- › Wat hebben ze nodig om zich goed te voelen?
- › Wat zit er achter het gedrag

Kansen

- › Kijken voorbij gedrag
- › Mensen op niveau gaan benaderen
- › Responsief zijn
- › Link met VAPH/GGZ

FASE 1
0 – 6 maanden
Adaptatiefase

FASE 2
6 – 18 maanden
Eerste
socialisatiefase

FASE 3
18 – 36 maanden
Eerste
individuele fase

FASE 4
3 – 7 jaar
Identificatiefase

FASE 5
7 – 12 jaar
Realiteitsbewust-
wordingsfase

FASE 2

(6-18 maanden)
Eerste socialisatiefase
VERTROUWEN vs
WANTROUWEN

WAT hebben we nodig?

RUST

STRUCTUUR

BETROUWBAAR FIGUUR

AFSTAND
OP NABIJHEID

JOUW EMOTIONELE
AANWEZIGHEID GEEFT
MIJ VEILIGHEID

AFSTAND EN NABIJHEID

Ik heb iemand betrouwbaar nodig!

Blijf in het zicht

Ga je weg?
Blijf in verbinding, niet alles moet voor mij wijken

Ik moet snel bij jou terecht kunnen

STRUCTUUR EN GRENZEN

Duidelijkheid en grenzen herhalen

Anticipeer op moeilijke situaties voor mij

Neem me uit de situatie als het niet gaat

Kom jouw afspraken na

ACTIVITEITEN

Benadruk onze relatie

Samen zijn > alleen doen

Rituelen en routines vind ik fijn

COMMUNICATIE

Lichamelijk contact vind ik fijn

Iets samen doen vind ik leuker dan praten

Herken en geef vorm aan mijn emoties
Praat over vandaag en niet over gisteren of morgen

Bevestig onze relatie

Stel geen waarom vragen

Praat over ons

Verwoord mijn emoties

“Zo werk je samen”

NABIJ BLIJVEN OP AFSTAND

ALS JE IETS WIL
ZEGGEN VRAAG DAN
EERST AANDACHT

ACCEPTTEER HEN TE ALLEN TIJDE

MEDICATIE INDIEN NODIG

STA STIL BIJ WAAROM IEMAND OM
“AANDACHT” VRAAGT
(GRENZEN? VEILIGHEID? NABIJHEID?)

WEES EERLIJK IN WAT JE VOELT,
UITSTRAALT EN ZEGT

TREK ALS TEAM AAN
HETZELFDE EIND

GEEF GEEN BOODSCHAPPEN DIE VOOR INTER-
PRETATIE VATBAAR ZIJN

STEL GEEN WAAROM VRAGEN

KIES NIET TEVEEL VOOR
VERBALE ONDERSTEUNING

WERK NIET MET CONFRONTEREN, STRAFFEN OF
BELONEN

DOE GEEN BEROEP OP
DE FRAGIELE HECHTING

automutilatie

- Symptoom van meerdere psychiatrische aandoeningen: BPS, ASS, schizofrenie,...
- Emotiedisregulatie: Moeilijk emoties herkennen, dragen en sturen. Bij overspoeling nood aan nabijheid. Indien geen nabijheid somatisch appel of agressie
 - Cave! Sluimerende buikpijnklachten tot acute buik. Diagnose: perforatie en migratie van stukje wasco. Na slikincident advies spontane evacuatie,

clozapine

- Meer en meer literatuur → positieve impact op agressie (onafh. Van diagnostiek)
- Voldoende hoog te doseren (min. 400mg)
- Off-label
- Vraagt participatie -> bloedafnames

Clozapine (Leponex)

- Spiegel en toxiciteit
- Sedatie, speekselvloed
- Hypotensie, sinus tachycardie, Qtc
- Myocarditis (base line troponine)
- Obstipatie en paralytische ileus
- Agranulocytose (e.a.)
- Trombose
- Metabool

Aandachtspunten uit de praktijk in de somatische zorg

- Afdelingsklimaat – somatische presentatie
- Behandelrelatie – vertrouwen –continuïteit
- Frequente raadplegingen (Cozo: 1373)
- Somatisatie – SOLK - malingering – auto mutilatie (boy that cried wolf, tunnelvisie) – risico factoren
- Onduidelijke diagnostiek en ingestelde behandelingen (PNEA, astma, neurostimulator)
- Medico-legaal
- Polyfarmacie, opstapeling historische behandelingen
- Onderdeel van de behandeling (behandeldoelen)